

Täysistunto

Torstai 8.12.2016 klo 15.59—0.33

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjien lomituspalvelulain väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 182/2016 vp
Valiokunnan mietintö StVM 39/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 16. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö StVM 39/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

0.08 **Annika Saarikko kesk:** Arvoisa puhemies! Tämä nyt käsittelyssä oleva esitys lukeutuu niihin, joissa saamme olla hyvillämme siitä, että pystymme panostamaan vaikeinkin taloudellisina aikoina sellaiseen väestöryhmään, jonka tiedämme olevan poikkeuksellisen lujilla ottaen huomioon kansainvälisen tilanteen ja sen heijastukset suomalaiseen maatalouteen.

Tämä käsittelyssä oleva hallituksen esitys tukee maatalousyrittäjien työssäjaksamista, työhyvinvointia sekä myös työn ja perheen yhteensovittamista. Kyse on siis siitä, että hallituksen budjettiriihessään sopima 50 miljoonan euron niin kutsuttu kriisitukipaketti maataloudelle pitää sisällään nyt tässä esittelyssä olevan 10 miljoonan euron maatalouslomituksesta perittävien asiakasmaksujen alentamisen. Pidän tätä perusteltuna, varsinkin koska lisäksi osana tätä tukipakettia Melalle on talousarvioesityksessä osoitettu miljoona euroa maatalousyrittäjien hyvinvointia parantaviin hankkeisiin, ikään kuin siis tämän lomituksen tueksi vielä erillinen kohdennettu raha tähän hyvinvoinnin puoleen.

Maatalousyrittäjät ovat erittäin lujilla, ja me tiedämme, että niihin suuriin taloudellisiin vaikeuksiin ja työtaakkaan liittyy sellaisia inhimillisiä ongelmia, joiden seuraukset voivat olla kohtalokkaatkin, ja siksi tämä vaikeus, joka liittyy lomitukseen aiempiin kiristystoimenpiteisiin, saadaan nyt kumottua sillä, että päästään kohti näitä maksujen alentamisia.

Pidän tätä esitystä perusteltuna, niin kuin koko tuota maatalouden kriisipakettia, jonka hallitus osana esitystään päätti. Tämä on nyt se sosiaalipoliittinen ulottuvuus, joka ei tietenkään tuo yhtään euroa maatilalliselle perheelle, mutta helpottaa työssäjaksamista.

0.10 **Petri Honkonen kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys on todellakin kiitoksen arvoinen. Itse kun olen maatalouslomitajan ammattia aikanaan jonkin verran saanut harjoittaa, niin olen siinä työssä nähnyt sen, kuinka raskasta viljelijän arki on ja varsinkin karjalallisen arki, kun siihen ollaan kellon ympäri sidottuja. Silloin lyhytkin loma vuodessa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

on todella tarpeen, puhumattakaan sitten siitä, jos sairauden yllättäessä on sitten sijaisapulomitus tarpeen.

Tässä tosiaankin, niin kuin edellä edustaja Saarikon puheenvuorosta kuultiin, alennetaan näitä maksuja sijaisavun osalta ja myöskin sitten tämän tuetun maksullisen lomittajaavun osalta. Tämä tuettu maksullinen lomittaja-apu on myös tärkeä siinä suhteessa, että silloin kun taloudellinen tilanne sen mahdollistaa, niin sillä voi ikään kuin sitten niitä tilan työhuippuja tasata ja käyttää sitten lomittajaa, että on moniin muihin tilan töihin aikaa. Näin se arki valitettavasti siellä tiloilla monesti menee.

Tosiaankin, kaikki tiedämme, missä tilanteessa suomalainen maidontuotanto on, missä tilanteessa suomalainen karjatalous on. Paineet ovat kovat, ja niistä saamme aina aika ajoin lukea näinä ikävinä tapauksina, joissa myöskin eläinten hyvinvointi on vaarantunut, kun yrittäjien jaksaminen on pahemman kerran kärsinyt. Uskoisin, että tällä esityksellä on myös positiivisia vaikutuksia eläinten hyvinvointiin, kun tällä sitten tuottajien jaksamista pystymme monin tavoin tukemaan.

0.12 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Maanviljelijöiden taloudellinen tilanne tänä päivänä Suomessa on todella tukala. Maanviljelijät ja suomalainen maatalous ovat joutuneet kohtaamaan sen karmean totuuden, mikä on kansainvälispoliittisesta tilanteesta aiheutunut. Venäjän pakotteet nimenomaan iskivät suomalaiseen maatalouteen kaikista pahiten, koska suomalaisen maatalouden yksi kannattavuuden tae oli se, että Venäjän-kauppa toimi hyvin, ja nyt kun se on pakotteiden takia käytännössä jumissa, kokonaan seis, niin se tarkoittaa sitä, että maataloustuotteiden hinnat eivät ole sellaiset, että maanviljelijä siinä välissä pärjäisi raaka-aineen tuottajana. Tähän me suomalaiset voisimme oikeastaan itse vaikuttaa kaikista parhaiten sillä, että suosisimme aina suomalaisia tuotteita, kun kaupassa käymme, ne ovat laadukkaita, puhtaita ja varmasti maailmanmarkkinoilla saatavaan tavaraan verrattuna kaikilla mittareilla mitattuna parempia.

Se, että nyt tällä yhteensä 10 miljoonalla eurolla alennetaan näistä lomituspalveluista aiheutuvia maksuja maanviljelijöille, on erittäin tervetullut pieni lisä. Mutta on syytä muistaa kuitenkin tässä vaiheessa, että tämäkin 10 miljoonaa, mikä tulee nyt, on vain hyvin hyvin pieni osaratkaisu. Meidän on saatava tämä maataloustuotteiden kauppa tässä maassa siihen kuntoon, että maanviljelijä pystyy saamaan yhä suuremman osan palkastaan sieltä markkinoilta elikkä siitä tuotteesta, minkä hän myy esimerkiksi meijerille maitona taikka lihana taikka viljana. Elikkä on hyvä muistaa, että tämä on pieni apu mutta pieni askel oikeaan suuntaan ja tällä hetkellä erittäin tarpeellinen.

0.14 Annika Saarikko kesk: Arvoisa puhemies! Haluan vielä todeta aiempaa puheenvuoroa täydentääkseni sellaisen yksityiskohdan, että minusta tämä käsittelyssä oleva esitys on nyt hyvä esimerkki sellaisesta päätöksenteosta, jossa on kyetty reagoimaan nopeasti sellaisiin säästöpäätöksiin, joilla on nähty olevan haitallisia vaikutuksia. Tämä sali peräänkuuluttaa toistuvasti vaikutusarviointeja, ja tässä se on toteutettu siten, että osana kriisipakettia nyt palautetaan ikään kuin maatalouden lomitukseen maksuja sellaiselle tasolle, että voidaan arvella niiden käytön lisääntyvän. Nimittäin valiokunta tässä mietinnössäänkin toteaa, että kun lomituspalvelujen asiakasmaksuja korotettiin nyt kuluvan vuoden alusta, niin maksujen korotukset ovat johtaneet siihen, että maatalousyrittäjät ovat käyttäneet aiempaa vähemmän maksullista apua, työskentelevät sairaana ja jättävät sen vuoksi perhevapaita pitämättä. Me kaikki ymmärrämme, että työssäjaksaminen missä ammatissa tahansa on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 127/2016 vp

kaiken ydin. Sen puolesta, että nyt on ymmärretty tämän haitalliset vaikutukset ihmisten jaksamiseen ja sitä kautta myös edustaja Honkosen hyvin esiin nostamaan eläinten hyvinvointiin, tässä on tehty hyvä korjausliike, jonka tämä kriisipaketti mahdollisti.

0.15 Petri Honkonen kesk: Arvon herra puhemies! Tuossa äskettäin jäi mainitsematta, että tällä esityksellä on sen lisäksi, että tämä tukee viljelijöiden hyvinvointia, vaikutuksia myös sitten maatalouslomittajien työllistymiseen. Meillä on keskimääräinen maitotila työllistää aika monia henkilöitä siinä klusterissa. Esimerkiksi omassa maakunnassani Keski-Suomessa maitosektori on merkittävä työllistäjä, ja tällä on varmasti hyvät vaikutukset maatalouslomittajien työllisyyteen. Nyt jatkossahan, kun teemme maakuntauudistusta, varmasti tullaan arvioimaan sitä, mikä maatalouslomitukseen ikään kuin hallinnollinen sijainti tulee olemaan. Voi olla, että luonteva paikka olisi sitten se maakunta, kun nykyäänkin yhteistoiminta-alueella maatalouslomitusta järjestetään useamman kunnan yhteistyönä. Pitäisinkö itse erittäin tärkeänä tässä tapauksessa, että huolehditaan siitä, että maatalouslomitukseen resurssit kohdistuvat jatkossakin nimenomaan maatalouslomitukseen ja ne tärkeät eurot sitten menevät siihen viljelijän hyvinvoinnin tukemiseen jatkossakin.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 182/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.